

מקור מס' 20

מתוך מסמכים ועדויות המצויים ב"יד ושם":

מסמך יד ושם 03-9536

עדות חיים נחמיה גרושקה

(כנראה אחיו של הפרטיזן אלכסנדר אגס (גרושקה)- ראה "כאורנים גבהו"- מקור מס' 9.)
חיים נחמיה יליד העיר קובל 1918. בגיל צעיר עברו לעיירה פובורסק. למד בתקופת הרוסים (1939-40) שנה בקובל- מכונאי קטרים ועבד שם עד פרוץ המלחמה. מ- 1942 עד 1944 נלחם ביערות בסיבה עם פרטיזנים ופליטים מהצבא הרוסי.
(אין ברשותנו כרגע את העדות במלואה.)

מסמך יד ושם 03-6840

עדות אלכסנדר אגס (גרושקה).

על פי עדותו, הוא למד בבית ספר התיכון "קלרה ארליך" בקובל.
הערה: עדות נוספת קיימת בספר "כאורנים גבהו". האיש מהעיירה פובורסק.
(כנראה נחמיה גרושקה, שגם הוא מפובורסק, הוא אחיו או קרוב משפחה). (אין ברשותנו כרגע את העדות במלואה.)

מסמך יד ושם 03-4132

עדות מאשה רובינוביץ- אסטיק מהבית

מאשה ילידת לובומל. ניצלה מהאקציה בעירה. ברחה והסתתרה והמשיכה לכיוון העיירה מציוב ואח"כ לכפרים בהמשך הדרך. בכפר אחד התארגנה קבוצת אוקראינים לכדי פלוגה פרטיזנית ומאשה מצטרפת אליהם. שמשה כעוזרת לטבח. היו בקבוצה גם יהודים, אך היתה אנטישמיות. הפרטיזנים פעלו בסביבות העיר קובל. שם היחידה (אוטריאד) היה ע"ש פורמאנוב. העדיפו שלא יהיו נשים- היות והיו פלוגה לוחמת, הניחו חומרי נפץ תחת מסילות הברזל, פיצוץ גשרים והתנפלויות על גרמנים, אנשי משטרה ומשתפי פעולה. החזית התקרבה לאזור, הגרמנים נסוגו, ואת הנשים, כ- 100 העבירו מעבר לקו החזית.

מסמך יד ושם 03-11232

עדות פישמן אפרים

יליד דוברוביצה בפולין. הגיע לקובל בעת המלחמה עם תעודת גוי. התחזה לפולקס דויטשה. עבד כמתורגמן בחברת רכבות. שהה בקובל כשנה וחצי.